

Beskrivelse
 over
 Norske Insecter.
 Andet Stykke.
 ved
 Hans Ström.

INSECTA COLEOPTERA. Zele Vin-
 gedækkede Insecter.

SCARABÆUS.

- 1.) **S**carabæus (Auratus) muticus auratus,
 segmento abdominis secundo lateribus
 unidentato. Linn. Syst. Nat. Edit. X.
 No. 52. Er et temmelig stort, bredt
 og ophøiet, Insect, hvis Hoved endes
 med et bredt, plat og foran tvært af-
 skaaret, Tryne, forsynet paa begge Si-
 der med en lille ophøiet Kant. Dens
 korte Følhorne, der sidde tæt neden for
 Dinene, endes med et temmelig stort og
 ovalt Leed, adskilt i tre ovale Blade.
 Hals-Skioldet (Thorax) er foran smalt,
 men bagtil bredt, med et temmelig stort
 Skildt, eller trekantet Spidse, som

gaaer hen imellem Bingedækkerne (Elytra), hvilke ere ophoiede oventil, og paa yderste Side noget indskaarne. Neden under har den, foruden det ophoiede Bryst, sex Bug-Skiel, af hvilke det foreste gaaer paa Siderne mere spids ud hen til Bagdelen, end de andre. Føddernes Laar ere temmelig tykke, og Skinnebenene (helst paa de foreste) foran glatte, men paa bageste Side taggede. Hals-Skioldet, saavelsom Bingedækkerne, ere meget fint puncterede og smukt grønne. Neden under er den derimod Violet, og derhos lodden, besynderlig paa det ophoiede Bryst-Stykke og Laarenes underste Side.

- 2.) Scarabæus (Atro-rubens) Corpore subcylindrico, atro-rubente † (*). Er maadelig stor og cylindrisk af Skabning. Hovedet er foran ovalt, men bagtil næsten tvært, med en udstaaende Spidse i hvert Hjørne. Følhornene ere korte,
og

(*) Dette Tegn tilkiendegiver, hvor det findes, enten at Insectet er nyt, eller og at jeg i Hr. Linnæi Skrifter ei har kundet finde det; hvorved ikke nægtes, at jo nogle saadanne, ved nsiere Undersøgning, maaskee kan findes beskrevne, enten i hans eller andres sildigere udfomne Skrifter.

og i Enden adſkilte i tre Grene. Hals-
 ſkioldet er foran noget indſkaaret, og
 bagtil lidet ovalt, ellers oventil con-
 vex og glat, ligesom Hovedet. Vins-
 gedækkerne har ti ikke meget fiendelige
 Striber paa langs. Laarene ere tykke,
 ſkinnebenene neden til brede, og paa
 yderſte Side forſynede med tre Tagger,
 men paa den inderſte ifkun med een, ſom
 ſidder i Enden. Den opholder ſig i
 Jorden, og findes baade ſtorre og min-
 dre: De ſtorre (uden Tvivl Hunnerne)
 ere oventil ſorte, men neden under ſort-
 røde; de mindre ere derimod ſort-røde
 baade over og under. See Tab. XVI.
 Fig. I. (*).

- 3.) *Scarabæus (Fasciatus) muticus niger tomen-
 toſo-flavus, elytris fasciis duabus luteis
 coadunatis. No. 47.* Hovedet og Hals-
 ſkioldet er overalt beſat med graa op-
 reifte Haar. Bugen og Fodderne have
 og lige ſaadanne Haar, men lyſere. Vins-
 gedækkerne ere langt kortere end Bag-
 delen

(*) Denne kunde være *Scarabæus Fossor* Linn., hvis
 den havde haft de tre Knuder paa Hovedet,
 ſom ſamme tillegges; dog da, jeg af *Atlas Da-
 niæ* Tom I. p. 665. ſeer, at diſſe Knuder ikke
 altid ſkal være lige fiendelige, ſaa kan den maa-
 ſkee være en Art-Forandring deraf.

delem, og gule med tre sorte Tværbaand, af hvilket det middelste er afbrudt i Midten. Stiller man sig deris mod Grunden for som sort, maatte den tillegges to gule Tværbaand, der i Midten løber sammen. See Fig. II.

- 4.) *Scarabæus (Brunneus) muticus, rufo-testaceus, elytris striatis, thorace utrinque puncto obsoleto.* Faun. Sv. Edit. 2. §. 396. Er af middelmaadig Størrelse, og af Skabning meget liig en *Chryso-mela*. Munden seer ud som en flad, og foran lidt indskaaren, Spade med opstående Kanter. Følhornene ere i Enden deelte i tre smaa Grene. Hals-Skioldet er for og bag næsten tvært, samt mere bredt end langt. Hver af Vingedækkerne have ti Striber, og Skinnebenene, som sædvanligt, hvasse Tagger i Enden. Farven er overalt bleeg blod-rød og smudsig, undtagen Hovedets bageste Deel og Dinene, som ere sorte. Fundet paa Hassel-Træernes Blade. See Fig. III.

HISTER.

- 5.) *Hister (Unicolor) totus ater, elytris substriatis.* No. I. (*). Er et kort, bredt, og bag

(*) Paa dette Insect har jeg fundet mange smaa Acari, fastsiddende ved meget fine og stive Strænge, næsten

bagtil stumpet, Insect, hvis Hoved er meget lidet, og Følhornene smaa, med Kloder i Enden. Begge disse kan den, naar den vedrøres, skyde frem og trække til sig igien. Hals-Skioldet er temmelig bredt og overalt glat, med en op- høiet Kant paa hver Side. Vingedækkerne ere bag til tvært affkaarne, oven til glatte og ligesom polerede, men

Der:

næsten til Anseende som Knappenaale. De ere af Størrelse som de mindste Gnid, og ganske ovale, uden Forskiel paa Hoved og Stierr. Oventil ere de convexe, og rundt omkring omgivne med en lille Kant; neden under derimod ophøiede som en lille Kiel, og sammesteds forsynede med fire Par Fødder, af hvilke det foreste Par sidder meget tæt tilsammen, men de efterfølgende efterhaanden mere vidt fra hinanden. Strax oven for det øversie Par sees Legn til en lille udstaaende Mund, men ei til Følhorne. Farven er overalt rødbrun. Da jeg rev den løs, og lagde den under Microscopio, saae jeg den at gaae, trækkende Kumpe-Stilken efter sig, men saa sagte, at det ei kunde merkes med blotte Øine. Dette Insect ligner meesi det, Frisch har fundet siddende efter en Stræng eller Canal paa visse Scarabæis. See Beschreib. Insect. 4. Theil. §. 10. alene at samme forestilles uden Fødder. Hr. Linnæus, som melder derom Faun. Svec. 2. §. 2284., er uvís, enten det skal kaldes en *Acarus Pediculus*, eller et *Æg*. Jeg mener, at det er en *Acarus*, hvortil Hr. Frisches ikkun har været et *Æg*.

derhos subtilt sribede paa langs. Bagdelen er længer end Bingedækkerne, og hvor disse slipper, ligesom med tvende skraa Snit afstaaen. Farven er overalt sort og glindsende. See Fig. IV.

COCCINELLA.

6.) *Coccinella* (2-Punctata) *Coleoptris rubris*: *Punctis nigris duobus*. No. 2. Er et lidet ovalt og ophøiet Insect, neden under sort, oven til paa Hals-Skioldet ligeledes sort, med to store hvide Pletter paa hver Side, og to smaa sammensfœiede, saavel foran ved Hovedet, som bagtil. Bingedækkerne ere røde, med en sort Plet paa hver i midten.

7.) *Coccinella* (13-Punctata) *Coleoptris luteis*: *Punctis nigris tredecim*. No. 12. Omtrent af samme Størelse og Skabning. Hovedet og Hals-Skioldet ere mere eller mindre hvide og sortplettede. Hals-Skioldet har især adskillige sorte Pletter, saasom to aflange i Midten, med en mindre imellem begge, foruden to mere runde der bagen for. Dog er disse Puncters Tall og Orden forskiellig. Bingedækkerne ere gul-røde, med en lille sort Punct i det øverste, som strækker sig til begge, dernæst een lige deraf paa

paa hver Side, saa tre sorte Puncter i Midten, lige over for hinanden. Hvoortil kommer een Punkt paa hvert Bingedække hen ved Sammensøielsen (Sutura Elytrorum), og en anden lige over for og yderst i Kanten. Bugen er sort og Fødderne rødbrune. Fundet paa Hassel-Træ.

CHRYSOMELA.

- 8.) *Chrysomela* (*Bi-lineata*) *viridi-aurea*, thorace antice excavato, elytrorum linea duplici cærulea. † Er et oval rundt og ophøiet Insect, med et foran dybt indskaaet Hals-Skiold, uden kiendelige Side-Kanter. De fine Puncter, den oven til er bestrøet med, ere for blotte Dine knap kiendelige. Farven er oven til Guuld-grøn med to himmelblaa Linier paa Bingedækkerne. Bugen og Fødderne ere ligeledes guul-grønne, og Følhornenes foreste og største Deel bleeg. Den ligner meest *Chrysomela anea* Linnæi, og kan maaskee være en Art-Forandring deraf. See Fig. V.
- 9.) *Chrysomela* (*Staphylæa*) *ovata obscure testacea tota*. No. 17. Er ligeledes et ovalt, ophøiet og noget større Insect, med kiendelig ophøiede Side-Kanter paa Hals-Skioldet. Farven er overalt blodrød,
og

og alene Forfoddernes underste Deel
hvidagtig. Findes ofte under Stene
paa Marken, og paa Græs-Arter nær
ved Elvene.

- 10.) *Chrysomela* (quadri-punctata) cylindrica,
thorace nigro elytris rubris: Punctis duo-
bus nigris, antennis brevibus. No. 50.
Er langagtig og cylindrisk, med korte
Følhorne, der paa den indvendige Si-
de ere noget indskaarne, som en Sav.
Hals-Skioldet er mere bredt end langt,
ellers rundagtigt, og paa begge Sider
forsynet med en lille ophøiet Kant.
Vingedækkerne ere foran paa Siderne
noget udstaaende, derefter lidet indtrykte,
ellers forsynede med kiendelige Side-
Kanter, og nogle fine Striber paa langs.
Farven er for største Delen sort, og
neden under har den en hvidagtig Skier
eller Glands; Men Vingedækkerne ere
røde, med to sorte Pletter paa hver.
See Fig VI. Den findes ofte paa Bir-
ke-Træe.

- 11.) *Chrysomela* (Phellandrii) oblonga nigra,
thorace elytrisqve lineis duabus luteis. No.
69. Er et lidet smalt Insect, hvis Far-
ve er sort og glindsende, med en gul
Stribe paa hver Side af Hals-Skioldet,

og tvende andre paa hver af Bingedæk-
kerne, den ene i Midten og den anden i
nederste Kant, begge paa langs. Føl-
hornene ere fiendelig tykkere foran end
bagtil. Den findes ved Brønde.

CURCULIO.

12.) *Curculio (Mollis) brevirostris*, griseo-
ratus, nitens, femoribus muticis, elytris
mollibus. † Er maadelig stor, med en
kort og buttet Mund, som tilligemed
Hovedet er knap længer end Hals-Skiol-
det. Følhornene har tolv Led, af
hvilke den første er længst og de fire sid-
ste tykkest. Bingedækkerne, der ere
tynde og bøielige som Pappir, har ti
fiendelige Striber. Bugen er og tem-
melig blød. Laarene, som ere tykkest
nedentil, have paa den indvendige Si-
de ingen Tand, men kun Tegnet til en
lille Knude. Det hele Insect har en
graa og rød-agtig Guldfarve, og synes
tillige under Microscopio at være besadt
med stride og korte Haar. See Fig.
VII. Findes i Mængde paa Birkes
Træer.

13.) *Curculio (Fasciatus) brevirostris*, griseo-
nitens, fasciis elytrorum undulatis ferru-
gineis. † Er knap halv saa stor som
Thr. Selsk. Skr. 4. D. X for:

forige, og omtrent af samme Skabning, med kort Mund, og uden Tænder paa Laarene. Følhornene ere af samme Bestaaffenhed, men første Leed efter Proportion længere. Bingedækkerne ere haarde, af Farve mere eller mindre graa og skinnende, og har to eller tre brune og bølgaagtige Tvær-Linier. Undertiden kan Bingedækkerne selv ansees brune, og Tværlinierne graa-agtige. Findes paa Birke-Træ.

14.) *Curculio (Lineatus) breviostris griseus, thorace striis tribus pallidioribus.* No. 67.
 Er knap større end en Løppe, med kort og bred Snude. Farven er stribet, viis graa og sort. Pser ere disse Striber kiendelige paa Hals-Skioldet, som har een Stribe i Midten og tvende andre paa Siderne. Fodder og Følhornene ere brunagtige. Findes i tørre Bakker under Stene.

15.) *Curculio (Longitudinalis) longirostris ater, abdomine ovali, femoribus muticis ferrugineis.* † Er af Størrelse som en Løus, men smalere. Munden er næsten lige saa lang som Hovedet og Hals-Skioldet tilsammen, og disse tre Parter udgøre den største Deel af Kroppen.
 Bag

Bagdelen er siden og oval, og Vingedækkerne sribede paa langs. Farven er overalt sort, men Laarene (der ere jevntykke uden Tænder) rødbrune. findes under Stene paa Marken.

CERAMBYX.

- 16.) *Cerambyx (Ædilis) thorace spinoso: Punctis quatuor luteis, elytris obtusis nebulosis, antennis longissimis. No. 24.* Hals- Skjoldet har paa begge Sider en udstaaende Spidse, og ovenpaa fire gule Pletter, Vingedækkerne derimod paa nederste Side en udstaaende Kant, oven for den nederste Side-Kant. Hunnen har bagtil en tyk Eg-Lægger Spidse, over og under bedækket med et Blad. Farven er mørk-graa, med et Par Tværbaand af mørkere Farve over Vingedækkerne, som desuden ere besprengte med sorte Puncter. Det mærkeligste ved dette Insect er Følhornene, hvis Ledere ere alle sorte og hvide, og saa lange, at de hos Hannerne overgaaer Kroppens Længde fem à sex gange, (see Frisch. Beschreib. der Insect. Tom. XIII. pag. 18. Tab. XII.) men hos Hunnerne langt kortere, som sees Fig. VIII. Den har sit Tilhold i Træe.

- 17.) *Cerambyx* (*Cursor*) *thorace spinoso*, *elytris obtusis rufis*, *marginelineaque nigris*, *antennis mediocribus*. No. 30. Er af Skabning som *Cerambyx inquisitor* (see første Stykke Fig. III.) Vandene og de maadelig lange Følhornene ere røde. Hals-Skioldet har paa hver Side en udstaaende Spidse; Bingedækkerne derimod et udstaaende Hjørne foran, og ellers ovenpaa nogle ophoiede Linier paa langs, imellem hvilke formeres endel brede Striber, af hvilke den første er grønagtig mørk, den efterfølgende rød, og den yderste atter grønagtig, hvorpaa endelig følger Side-Kanten, som er rød. Fodderne ere røde, og Bugen rødagtig, med en lys skinnende Loddenhed.

CANTHARIS.

- 18.) *Cantharis* (*Litteralis*) *thorace marginato rufo*, *linea undulata inscripto*, *elytris testaceis*. † Er i sit Slags maadelig stor, med rødagtige Følhornene og rødt Hoved, der bag til har en sort Bræmme, som en Hals-Krave. Hals-Skioldet er plat rundagtigt, flad-kantet, og ellers af rød Farve, men i Midten merket med en sort bølgetagtig Stræg, der ligner den latinske Bogstav M. Bagdelen er sort,
men

men dens Side-Ranter bleeg-røde. Bingedækkerne ere bløde og af Farve brune, ligesom Skinnebenene og Forfødderne; Laarene ere derimod sorte. Den kan maaskee være en Art Forandring af *Cantharis livida* Linnæi, og forestilles her Fig. IX.

19.) *Cantharis (Biguttata) thorace marginato atro, elytris nigris apice flavis. No. 20.* Er kun lidt større end en Loppe, og overalt sort, undtagen Bingedækkernes yderste Spidse og Bagdelens Sider, som ere gule. Hals-Skioldet har rundt om en ophøiet Kant. Følhornene ere vel saa lange som Kroppen, og Bingedækkerne ei fuldt saa lange som Bagdelen.

20.) *Cantharis (Testacea) thorace marginato flavo macula nigra, corpore nigro, elytris pedibusque lividis. No. 22. an?* Er omtrent halv saa stor som Fig. og har et mere langagtigt og smalt Hals-Skiold, der neden til er vel saa bredt, som oven til. Hovedet er sort, og Hals-Skioldet ligeledes, med røde Side-Ranter. Følhornene ere ved Roden rødagtige, og Bingedækkerne lysbrune, Bagdelen sort med brun Spidse,

og Fodderne brune; dog ere Laarene undertiden sorte.

ELATER.

- 21.) Elater (Castaneus) thorace testaceo pubescente, elytris flavis apice nigris, corpore atro. No. 10. Er af sædvanlig Skabning og middelmaadig Størrelse. Følhornene ere paa indvendige Side greneede, Hals-Skioldet Castanie-brunt og loddent, Bingedækkerne derimod rødbrune med sorte Spidser. Resten er sort.
- 22.) Elater (Balteatus) thorace atro, elytris antice dimidiato-rubris, corpore nigro. No. 13. Er lidet mindre, og af Farve ganske sort, undtagen Bingedækernes foreste halve Deel, som er rød, og giver den en god Anseelse.
- 23.) Elater (Pectinicornis) thorace elytrisqve æneis, antennis pectinatis. No. 22. Er temmelig stor, med Følhorne, som paa den indvendige Side ere indskaarne som en Sav, ved det at Lederne paa den Side ere ulige bredere oven til end nedentil. Ellers er den overalt Kobberfarvet og skinnende, samt noget grøn derhos;

hos; Men Hunnerne ere ei saa grønne,
og uden taggede Følhorne (*).

- 24.) *Elater (Longitudinalis) atro-fuscus*, antennis pectinatis, pedibus testaceis. † Er af samme Størrelse, men langt smalle, og har Følhorne, som paa den indvendige Side ere indskaarne, ligesom paa næstforegaaende. Hals:Skjoldet er kort, men Bagdelen lang og smal. Vingedækkerne meget fint stribede, og derhos puncterede, som best sees under Microscopio, hvor de indhulede Puncter viser sig baade i og imellem Striberne. Over den hele Krop sees lyse Haar, som ellers ikke for blotte Øine ere kiendelige. Farven er overalt sortegraa og glindsende, men Fodderne brune. See Fig. X.

DYTISCUS.

- 25.) *Dytiscus (Marginalis) thorace elytrorumque margine flavis. No. 5. an?* Er et stort bredt og plat Insect, hvis Hoved er sort, med endeel ikke meget kiendelige røde Striber. Hals:Skjoldet er sort

X 4

og

(*) Denne har jeg seet parre sig saaledes, at Hannen laae paa Ryggen, vendende sin Stiært hen til Hunnens, der laae paa Maven.

og glat, men omkring Kanterne, især paa begge Sider, brunt og igiennemsig-
tigt. I Midten har det og en lysbrun
Tvær-Stræg. Bingedækkerne ere flade,
sorte og glatte, med brunagtige Side-
Kanter, der med sorte Puncter ere bes-
strødde. Det foreste Par Fødder har,
foruden Laaret og efterfølgende Leed, et
runt Leed som en Skive, der indtil
er indhuul og rundt om tagget; det ef-
terfølgende Par har paa nederste Leed
nogle Haar eller Frønsler; det tredie
Par er paa nederste Deel ligeledes flosset
eller med Haar besadt paa yderste Side.
Fødderne ere mestendeels brune, og Føl-
hornene meget fine. Den opholder sig
i Sumper, og forestilles her Fig. XI.

- 26.) *Dytiscus (Ovalis) fuscus*, thorace pedibus-
que testaceis. † Er oval og temmelig
ophøiet eller convex. Den har smaa
forte Følhorne, bestaaende af ti Led, og
et ovalt Hoved, der fortil er brunt,
men bagtil sort. Hals-Skioldet er
over og under brunt; Bingedækkerne
derimod mørk-graa med brun-
agtige Side-Kanter. Bugen er sort,
men Fødderne brune. De foreste har
ingen Skiver som den næst foregaaende;
men de bageste ere ligeledes flossede paa
udven-

udvendige Side og tykke, i Steden for de andre ere smale. Den opholder sig i Vand, og kan maaskee være *Dytiscus cinereus* Linnæi. See Fig. XII.

- 27.) *Dytiscus* (*Natator*) *ovatus glaber*, *antennis capite brevioribus obtusis*. No. 14. Er et lidet ovalt, blaaagtig sort, og ligesom poleret, Insect, med røde Fødder. Følhornene ere meget korte og jævnt tykke, Hovedet trekantet; Hals Skjoldet mere bredt end langt, med en Tværstriben i Midten; og Vingedækkerne kortere end Bagdelen, som begge ere fæstede paa Siderne. De foreste Fødder ere smale, men de to bageste Par tykke og i Enden flossede. Bagdelen endes med en blod og klostet Spidse af rød Farve. Den er bekiendt deraf, at den løber oven paa Vandet i en Cirkel; ellers kanden og gaae paa det Torre, og i saadan Tilstand leve længe. For Tydeligheds Skyld har jeg Fig. XIII. forestillet den i overnaturlig Størrelse.

CARABUS.

- 28.) *Carabus* (*Leucophthalmus*) *apterus*, *elytris lævibus: Striis obsoletis octonis*. No. 3. an? Den er i sit Slag temmelig stor, med otte kiendelige Furer paa hver af Vingedækker

dækkerne, ellers af sædvanlig Skabning, og af Farve ganske sort. Hr. Linnæus regner den iblant apteros; men jeg har aldrig fundet den uden Binger. Den er ellers her en af de almindeligste, og findes allevegne under Stene paa Marken.

29.) Carabus (Violaceus) alatus, elytris læviusculis nigris, margine aureo, thorace subviolaceo. No. 6. Er noget større end den foregaaende, og bagtil mere spids end sædvanligt. Bingedækkerne have ingen Furer, men ere overalt fint puncterede. Farven er i Almindelighed sort, men Hals-Skioldet og Bingedækernes Side-Kanter smuk violette.

30.) Carabus (Mollis) subtrus flavescens, elytris molluscis. † Er $3\frac{1}{2}$ Linie lang, med et Hiert-agtigt Hals-Skiold, som, foruden en Fure i Midten, har flade Kanter paa Siderne, og bagtil en ligesaadan flad, og derhos puncteret, Kant. Bingedækkerne ere tynde og bøielige som Papir, og have ei alene Striber, men og Puncter i Striberne, hvilket sidste er usædvanligt. Farven er paa Hoved og Hals sort, paa Bingedækkerne brun.

brun-agtig, men paa Bug, Fodder og Følhorne, guul-brun og smudsig.

31.) Carabus (Atro-rufus) ater, subtrus rufus, elytris mollibus. † Denne er to til tre Linier lang, og har et Hiertedannet Hals-Skiold, med en Fure i Midten og Indtrykkelser paa Siderne. Vingedækkerne ere fint sribede, samt bløde og høielige. Bugen er og blød. Farven er oventil sort eller rødsort, men neden under mørkerød, ligesom paa Fodder og Følhorne. Under Vingedækkerne sees kun ganske lidet Tegnet til Binger, saa at den kan regnes blant apteros. I Henseende til de bløde Vingedækker ligner den meget foranførte Carabus mollis, men har dog ikke, som samme, Puncter i Vingedækkernes Striber.

32.) Carabus (Rufescens) ater, subtrus rufescens, elytris solidis. † Er dobbelt saa stor som den næst foregaaende, og har bredere Hals-Skiold. Vingedækkerne ere haarde, og have dybe Furer eller Striber i sig. Farven er paa denne mere beegsort oventil, og mere sort-rød neden under, (ligesom og paa Fodder og Følhorne) end paa den næst foregaaende.

STAPHYLINUS.

33.) Staphylinus (Marginatus) ater, elytris aeneis, thoracis lateribus pedibusque ferrugineis. † Er $2\frac{1}{2}$ Linie lang og i Skabning ganske lig Staphylinus politus, hvis Farve den har paa Vingedækkerne, der ere mørk-Robberfarvede. Hals-Skioldet har og ligesaadanne ti Puncter sort hin, og i samme Orden, men desuden rød-brune Side-Kanter. Fødderne ere og rødbrune. Jeg har og fundet en anden, dobbelt saa stor, af selvsamme Besskaffenhed, og med brune Fødder, men ingen røde Kanter paa Hals-Skioldet. Begge opholder sig paa Boletus bovinus, og kan maaske være Art-Forandringer af Staphylinus politus.

34.) Staphylinus (Latus) ater, elytris longis nigro-rufis. † Er en god Linie lang, men efter sin Længde meget bred. Dens Hoved og Hals-Skiold ere subtilt puncterede, og Vingedækkerne lange, saa de strække sig halvt ned paa Bagdelen. Farven er sort, men paa Vingedækkerne sort-rød, ligesom paa Fødderne. Opholder sig paa Boletus bovinus.

Jeg har og fundet andre af samme Størrelse og Skabning, men noget adskilte i Farve, der oventil var sort-rød, men paa Bug og Fødder gulbrun. Vingedækkerne strækkede sig mere end midt paa Bagdelen.

35.) Staphylinus (Striatus) ater, thorace punctato & striato. † Er kun $1\frac{1}{2}$ Linie lang, med jevntykt Bagdeel, og overalt puncterede Hals-Skiold og Vingedækker. Hals-Skioldet har desuden tre Furer paa langs, med ophoiede Striber imellem. Farven er overalt sort og skinnende.

36.) Staphylinus (Punctatus) atro-ceruleus, femoribus testaceis. † Er henved to Linier lang og ganske smal. Følhornene ere smaa og fine, men Hovedet temmelig bredt imod det smale Hals-Skiold, der midt paa er bredest. Vingedækkerne ere bredere, men korte. Hele Insectet er blaa-agtig sort, samt overalt puncteret, men Føddernes Laar altid noget rødbrune.

LEPIDOPTERA. Meel-Vingedede Insecter.

PHALÆNA.

37.) Phalæna Bombyx (Antiqua) elingvis, alis planiusculis &c. femina aptera. No. 37.

Hans

Hannen, som er vinget, har jeg ikke seet, men vel den vingeløse Hun, som for sin usædvanlige Skabnings Skyld forestilles her Fig. XIV. Den er kort og tyk, med tvende korte og lidet færede Følhorne, samt to smaa Løppe i Steden for Vinger. Farven er graa-agtig og uanseelig. Dens Larva er en sort Orm, anseelig af sine røde Lak-farvede Knoppe omkring Kroppens Ringe, og de mange, dels gule og hvide, dels sorte, Haar-Busker, den har for, bag og paa Siderne (*).

38.)

- (*) Denne Orm fandt jeg i Mængde siddende paa Blikker og Blaabær-Blade, i Maret 1762, da jeg tog Grene af begge Slags, og satte i Binduet, for at søde den dermed. Jeg merkede da, at den helst aad Bladene af første Slags; men Natten efter krøb den bort og fandtes ikke mere. Jeg tog derpaa en anden og lagde den i en Eske, med Qviste af begge Slags Træ; men igjen, nem en liden Nabning krøb den bort, og fandtes Dagen efter siddende paa Binduet; Følgelig havde den gaaet hele Gulvet over, og op ad Beqaen. Jeg lagde den i Esken igjen, og stoppede Hullet til, da den efter 14 Dage befandtes at have forvandlet sig til en sort Puppe, som hængte under Laaget efter et guult Spind, som syntes at være en Levning af dens gule Haar-Busker. Da Puppen blev vel forvaret, befandtes tre Uger efter, at den havde faaet et Hull

38.) *Phalæna Noctua (Pronuba) spirilingvis cristata*, alis incumbentibus, griseis; infer. luteis: fascia atra submarginali. No. 87.
 Er en maadelig stor Natfugl med Haarsfine Følhorne, lodden Ryg og plattliggende Binger. De øverste Binger mørkegraa med to mørke Pletter, af hvilke den nederste er mere aflang, og den øverste mere rund, men begge omgivne med en lille lys Ring. De underste Binger ere derimod guulbrune, med et sort Sværbaand hen ved bageste Kant, og en lille sort krum Stræg i Midten.

39.) *Phal. Noctua (Lunula) spirilingvis cristata*, alis deflexis atro-purpureis, nebulosis, lineola arcuata flava. † Følhornene ere Haarsfine, den opruldede Turge dobbelt, Ryggen lodden, og Farven overalt violet-sort med en temmelig Glands, og adskillige bølgaagtige Sværlinier over Bingerne, af mørkere Farve. Omtrent midt paa de øverste Binger, henved yderste Kant, sidder en lille krum Linie som en Halv-Maane

Hull i den tykke Ende, hvoraf var udkroben forebemeldte *Phalæna* fœmina. Førend den døde, sadte den henved 160. Wg, som vare runde, glatte og hvide som Porcelain; Men paa øverste Side flade, med en guul Ring om Gladens Kant, og en guul Prikke midt i Ringen.

Maane. Samme er gul, og har adskillige lidet fiendelige gule Puncter oven for sig, foruden eendeel næsten ufiendelige Puncter i yderste Kant af samme Binger. De underste Binger ere lysere, samt bagtil fryndsede med hvide Fryndser. See Fig. XV.

- 40.) *Phal. Noctua (Variiegata) spirilingvis cristata, alis deflexis, canis lineolis undulatis transversalibus confluentibus.* † Er af samme Skabning. Farven er overalt hvid eller hvid-graa, med to skraa Stræger af sort Farve over den lodne Ryg, og mange sorte Tværstræge over Bingerne, der ere meget bølgaftige og uordentlig i hinanden løbende. Af disse ere tre i Midten de fiendeligste, og for enes midt paa Bingerne ved en sort firkantet Plet. Hen ved bageste Kant sidder mange sorte og trekantede Tænder, foruden andre mindre ved Fryndserne. De underste Binger ere oventil graa, med nogle mørkere Striber, der strækker sig i to Grene hen til bageste Kant. See Fig. XVI. Begge disse ere fundne paa Fyrre-Stofke.

- 41.) *Phalæna Geometra (Lactearia) bipectinicornis, alis angulatis albis, immaculatis,*
antenn

antennis apice ſetaceis. No. 127. Bor regnes blant de ſmaa, og er ganſke hvid. Følhornene ere bagtil fryndſede, men foran aldeles uden Fryndſer.

42.) *Phalæna Geomet. (Vernaria) pectinicornis*, alis vireſcentibus: ſtrigis duabus albis repandis, antennis apice ſetaceis. Faun. Svec. Edit. 2. §. 1227. Er liden og lys-grøn af Farve, med to hvide og bølgaſtige Striber af hvid Farve over alle Bingerne. Neden under ere Bingerne lysere, og den yderſte Kant paa de foreſte brun. Hunnen har Haarſine Følhorne, men Hannen Fryndſer indtil midt paa Følhornene, da Reſten er bar. Er almindelig nok iblant Træerne.

43.) *Phalæna Geom. (Pulveraria) pectinicornis*, alis omnibus testaceis, fascia lata ferruginea: ſubtus purpuraſcenti ferrugineis. No. 141. Er temmelig ſtor, og oven-til rødbrun, ſamt beſprengt med mange fine Puncter. Paa de overſte Binger har den et Jern-farvet, ſamt i bageſte Kant noget uævnt, Sværbaand, ſom og fortſettes paa underſte Bingers indreſte Kant, men ei til den yderſte. Neden under ere alle Bingerne mere

Trh. Selſk. Skr. 4. D. V gunſ

guulfarvede end paa overste Side.
Folhornene ere fiærede.

- 44.) *Phalæna Geom. (Bilineata) feticornis* alis omnibus luteis testaceo-undatis: fascia repanda, margine fusco alboque. No. 170.
Er kun liden og ganske guul, med adskillige mørke Tværbaand, bestaaende af mange bølgaftige Tværlinier. Det første Baand sidder ved Bingerens Rod; det andet midt paa Bingerne, med en bølgaftig eller ujævn Kant. Dette middelste Baand er bredest, og i begge Kanter hvidagtigt. Imellem dette og Bingerens bageste, mørke Kant sidder endnu en bølgaftig Tværlinie, hvidagtig i bageste Kant. Bingerens Fryndser ere og hvidagtige.
- 45.) *Phalæna Geom. (Alchemillata) feticornis*, alis canescentibus: anticis undatis: fascia nivea cinereo-undata, lineolaque intra apicem. No. 179. Bor regnes blant de smaa. Farven er Aske-graa (paa endeel rødagtig graa), med et hvidt bølgaftigt Tværbaand henved Slutningen af de overste Binger, hvilket igiennemskieres ved en anden lille bølgaftig Linie af graa Farve. Imellem det hvide Tværbaand og Bingerens yderste Spidse sidder en hvid og bølgaftig Stribe,
som

som er ganske kort. Det hvide Tværbaand kiendes nogenledes paa underste Side, og under de bageste Binger sidder ligeledes et lyst Tværbaand.

- 46.) *Phalæ Geom. (Funebri) feticornis*, alis atris, maculis albis: superioribus tribus, inferioribus duabus. † Er kun liden, men anseelig af sin sorte og hvide Farve, der kan lignes ved en Sørge-Dragt. De overste Binger have, over og under, tre hvide Pletter, to store og een liden; de underste derimod ikkun to, af hvilke den nederste er foreenet med en hvid Linie, som gaaer jævnsides med Bingerens yderste Kant. Ryggen har to merkelige gule Fiere ovenil imellem Bingerne, og Bagdelen mange hvide Ringe. Tungen er brun, Følhornene Haar-fine, og Føddernes nederste og største Deel hvid. Bingerens Fryndser ere og alle hvide. See Fig. XVII.

- 47.) *Phalæna feticornis spirilingvis*, corniculis duobus recurvis, basi cristatis alis plano-incumbentibus. Faun. Svec. §. 887. item Edit. nov. §. 2294. Den har temmelig smale, plat-liggende og bagtil udskaarne Binger, stivhaarede Følhornene,

ne, en opruldet Tunge, og i Vanden to, hen til Nakken boiede, smaa Horne, som nedentil ere hakkede eller indskaarne. Bingerne har bagen til adskillige paa langs gaaende Furer, og ere af en mere eller mindre graa-agtig Farve, samt merkede med adskillige Puncter, nemlig nogle sorte strax oven for Fryndserne, og tre andre midt paa Bingerne, af hvilke den overste er sort, og bestaaer (naar noie tilsees) af to Puncter, men de andre nedenfor hvide. Paa Ryggen sidder en lodden Ophoelse, og under Bagdelen sorte Puncter paa begge Sider (*).

- 48.) *Phalæna Tinea (Pellionella) alis canis, medio puncto nigro, capite subgriseo.* No. 254. Enhører til de saa kaldte Møll, med sammenruldede Binger, og er kuliden. I Vanden sidder tvende krumsme Horne, foruden de temmelig lange og Haar-fine Føthorne. Bingerne ere bagtil noget ophoiede, og Fodderne tiørnede. Farven er paa Hovedet gulagtig,

(*) Den flyver omkring i Husene tilig om Foraaret, og kaldes Forvælde. I Hr. Linnæi nyeste Edition af *Fauna Svec. loc. cit.* henføres den blant *Seposita*.

agtig, men ellers graa Solsfarvet, med en mørk Plet paa øverste Binger, siddende ei fuldt i Midten, men noget hen til Bagdelen. Holder til i Klæder, og fortærer samme.

49.) *Phalæna Tinea (Tessella) alis nigris, fasciis duabus albis remotissimis tessellatis.* No. 263. Er temmelig stor og fladagtig, med sort-brune Binger, hvorover gaaer to hvide Tværbaand, det eene fortil og det andet bagtil. I samme hvide Tværbaand sees nogle smaa sorte Puncter.

50.) *Phalæna Tinnea (Xylostellæ) alis cinereis: vitra dorsali communi alba dentata.* No. 265. Er graa-agtig, med en, langs ad Ryggen paa begge Bingerne Sneehvid, og paa begge Sider tagget, Stræg. Den er ellers liden og smal, og opholder sig i Haverne om Sommer-Aftener.

51.) *Phalæna Tinea (Trigonella) alis fuscescentibus: macula communi dorsali duplici alba trigona.* No. 266. ? Er ganske liden, med Sølhorne, som paa Hannen ere fjerdede, paa den indvendige Side alene. Farven er sort-graa og glindsende, med to hvide og trekantede Pletter, som ind-

tager en Deel af begge Bingerne. Den første af dem vender Grundlinien (Basin) hen til Hovedet, den bageste er mindre og adskildt i to Pletter.

- 52.) *Phalæna Tinea (Reaumurella) antennis longissimis, alis nigris extrorsum deauratis.* No. 285. ? Er ganske sort, dog noget Sølvfarvet derhos. Sølhornene ere nok tre gange saa lange som Kroppen, samt omgivne med hvide og meget fine Ringe ved Roden. Tungen er lang og lodden.
- 53.) *Phalæna Tinea (Cinctella) alis nigris: superioribus fascia lineari argentea transversa.* Faun. Svec. Edit. II. 1380. Er meget liden, af sort Farve, med et eneste hvidt Sværbaand over de øverste Binger. Hovedet er paa Siderne noget hvidt, og Bingerne bagtil ligeledes hvidagtige.
- 54.) *Phalæna Tinea (Aurata) alis auratis, antennis annulo argenteo.* † Er af middelmaadig Størrelse, med ganske forgyldede Binger. Sølhornene ere maadelig lange og ligeledes forgyldede, med en hvid eller Sølvfarvet Ring hen ved Spidsen. Kroppen graaagtig og forgyldt.

NEUROPTERA. Nætvingede Inſ.

PHRYGANEÆ.

55.) Phryganea (Rhombica) alis flavescens, macula rhombea laterali alba. No. 5. ? Er liig en Sommerfugl med smale og sammentrykte Vinger; Har ellers et lidet Hoved og lange udſtrakte, ſamt parallel liggende, Følhorne. Vingerne ere sammentrykte og ſtribede paa langs, men ei nætformige. Rygſkioldet ſpidſer for og bag, og er i Midten adſkildt ved en Stribe. Fødderne ere ligesom taggede, formedeſt de ſmaa Haar, ſom ſidder derpaa. Naar Overlivets Blodrøde Farve undtages, er den hele Krop, med Vinger, Fødder og Følhorne, rødbrun. En eller flere hvidagtige Pletter ſidder og paa de øverſte Vinger, men ei altid. See Fig. XVIII.

56.) Phryganea (Nebulosa) nigra, alis incumbentibus, subcinereo-nebulosis, caudæ fetis truncatis. No. 15. Dens Følhorne ere af Længde ſom Kroppen, og beſtaaer af 40. Leder. Dinene ſorte, med tre ſorte Knoppe imellem. Rygſkioldet er ſirkantet, og Bagdelen trind, med to Haar i Rumpen, der ſtrækker ſig uden for

Bingerne; De øverste Binger ere smale, næsten plat-liggende, og sammenfioede ligesom de vare kun een, paa øverste Deel nætformige, men nedentil ikke. Farven er paa Hovedet og Overlivet smudsig guul, men ellers mest sort; Bingerne guulagtige. See Fig XIX. Begge disse Insecter opholder sig ved Vandene.

HYMENOPTERA. Skind-Vingedede
Insecter.

TENTHREDO.

- 57.) *Tenthredo* (*Cerasi*) *antennis septemnodis, corpore nigro, pedibus luteis. No. 14.* Er kun liden og af sædvanlig Skabning. Farven er sort, Bingerne ogsaa sorte eller mørke, med en sort Sene i øverste Kant. Fødderne alene ere gule. Føls hornene have otte Led, foruden de to Grundleder. Nogen guul Punct paa Skioldet, eller ved Bingerne, er ei observeret.
- 58.) *Tenthredo* (*Atra*) *antennis septemnodis: corpore atro, pedibus rufis. No. 19.* Er
gans

ganske sort med guul Overlæbe og Bidetang. Ved hver af de to foreste Vingens Rod sidder en lille guul Stribe, og en hvid Plet ved Roden af de bageste Fødders Laar. Vingernes øverste Kant er rød, indtil den lange og sorte Kant-Punct. Fødderne røde, men de øverste Laar paa dem alle, og de bageste Forfødder, sorte.

59.) *Tenthredo (Viridis) antennis septemnodis, corpore viridi, abdomine supra fusco.* No. 20. Er grøn, med en firkantet sort Plet i Panden. Overlivets og Bagdelens øverste Side sort, Resten grøn. Andre ere ganske grønne, og Bagdelens øverste Side alene mørk-grøn. Føddernes underste Side grøn, men den øverste sort. Vingernes øverste Kant er og grøn.

60.) *Tenthr. (Rosæ) anten. septemnod. corpore flavo, costa alarum superiorum longitudinali atra.* No. 21. Er ganske liden, med Følhorn bestaaende af elleve Led, samt foran lidt tykkere end bagtil. Hovedet og Overlivet sort; Bagdelen guul; Fødderne ligeledes gule, alene at de bageste Forfødder har nogle sorte Ringe.

Bingerne har en Kull-sort Gene i øverste Kant, som endes med en sort Kant-Punct.

- 61.) *Tenthredo* (*Livida*) *antennis septemno diis, corpore atro: abdomine supra infraque livido. No. 23.* Har i Følhornene, foruden de to Grundleder, syv Leder, af hvilke den femte og siette, eller de to næst sidste, ere hvide. Overløben og Biderangen er hvid. Ved Bagdelens Begyndelse sees og to hvide Pletter. Resten er sort, indtil de fire eller fem nederste Leder paa Bagdelen, som ere røde. De to foreste Par Fødders Skinnebeen og Førfødder ere mestensdeels brune; Resten sort. See Fig. XX. Denne har jeg seet at parre sig med en mindre af samme Skabning, og med hvid Mund og Biderang, men ganske sorte Følhorne. Paa hver Side, ved Bagdelens Begyndelse, sad en hvid Plet. De fire nederste Leder paa Bagdelen vare røde, de to efterfølgende blege i Midten, og de øverste sorte. Neden under vare de fire sidste Leder ligeledes røde, men alle de andre blege. Bingerne havde ligesom tvende Kant-Puncter, formedelst en imellemløbende hvid Plet. De bageste Fødders nederste
Laar

Laar og Skinnebeen vare røde, Skinnenebene og Fodsødderne paa de to foreste Par Fodder vare og mestendeels røde brune; Resten sort (*).

62.) *Tenthredo (Dubia) antennis septemnodis*, annulo albo, corpore toto atro. † Er Fig. XX. ganske liig, endog i Henseende til dens hvide Pletter og hvide Ring paa de to næstsidste Led af Føls hornene. Men Bagdelen er her ganske sort, og de to foreste Par Fodder brunagtige. Bingerne havde ligesom tvende Kant-Puncter, formedelst en imellemlobende hvid Plet. Dette er vist nok den, Hr. Linnæus mælder om Faun. Svec. Edit. II. §. 1557., og anseer som en Forskiel i Kønnet fra *Tenthredo livida*. Men da jeg har seet baade Han og Hun af samme, som ovenfor er viist, er det troeligt, at denne, som adskiller sig fra begge, er et eget Species.

63.) *Tenthredo (Leucomelas) atra*, antennis septemnodis, abdomine lateribus albo, subtus

(*) Til andre Tider har jeg fundet denne sidste alene med tre røde Led midt paa Bagdelen, da de fire øverste og to sidste vare sorte. Fodderne vare mestendeels ganske røde; Resten usforandret.

rus albo-striato. † Farven er i Almindelig-
delighed sort og hvid; Hovedet hvidt,
men Panden og Dinene sorte. Over-
livet har bagtil en hvid Plet, øverst
oppe to hvide Striber, og paa Siderne
er det ligeledes hvidstribet. Bagdelens
Sider ere hvide, Resten sort med hvide
Kanter paa Bug-Skiellene. Fod-
derne ere indentil hvide og udentil
sorte; Men de bageste for største De-
len sorte. Størrelsen er middels-
maadig.

- 64.) Tenthredo (Ovata) antennis septemnodis,
corpore atro, thorace supra rufo. Faun.
Svec. Edit. II. S. 1553. Er ganske li-
den og tyk, eller ligesom oval af Skab-
ning. Farven er overalt sort, undta-
gen paa Overlivets øverste og foreste
Deel, som er rød. Hovedet og Over-
livet ere ellers meget puncterede. Den-
ne, som her er rar, blev af mig fund-
et paa Aare-Træe.

JCHNEUMON.

- 65.) Jchneumon (Incubitor) niger, abdomine
ferrugineo; apice nigro macula alba, alis
hyalinis, antennis fasciatis. No. 25. Er
middelmaadig stor, med en hvid Ring
paa Følhornene. Hovedet og Overli-
vet

vet ere sorte, og Stilken ligeledes; men den Pæredannede Bagdeel rød, undtagen de to à tre nederste Læder, der ere sorte, med en fiendelig hvid Punct paa den nederste. Eg-Lægger-Spidfen er rød, men de to andre, som indslutte den, sorte. Fodderne ere røde, undtagen Skinnebenene paa de bageste, der ere sorte og hvidagtige øverst oppe (*).

66.)

(*) Dette Insect ligger i en Galla, af Længde som den middelste Læed paa en Finger, og af Skabning som et langagtig ovalt Eg, bestaaende af en tynd, brun og noæt lodden, Skorpe eller Skall, hvis ene halve Deel er iudentil afdeelt i adskillige Rum, der ligne Hvepse-Boliger, men den anden opfyldt med mange brune, tynde, og ligesom i mange Klige sonderklippede, Blade eller Papiere. I hvert Rum sidder en Orm, af Længde som en Naæl, der hos tyk og næsten oval, med tolv Ringe over Kroppen, men uden Fodder. I den smaleste Ende sees Tegnet til Munden. Farven er hvid. Denne Galla stæes at hænge efter et Spind under Lyng-Øvise, og kom mig til Haande om Vinteren 1762, da jeg lagde den i en Veste, og fornam Sommeren efter, midt in Junio, at deraf fremkom 30 Jchneumonnes, alle af forommeldte Skikkelse, uden at jeg kunde merke nogen Forskiel paa Kønnet. Dette observeredes og, at Bagdelen kom først frem, og at Hovedet vendte ned ad, hvor Rummene vare meest smale.

66.) Jhneumon (Leucomelas) scutello flavicante: corpore pedibusqve albo-maculatis. † Er iblant de største, med hvid Ring paa Følhornene, og i Almindelighed sort og hvid. Over Dinene sidder en hvid Stribe, og under samme en kortere. Overlivets Skildt er hvidt, foruden to hvide Linier derovenfor, og paa hver Side ved Vingernes Rod to andre, hvortil endnu kommer to hvide Pletter neden for Skildtet. Bagdelen har fem hvide Pletter paa hver Side, saaledes, at de tage af i Størrelse ned ad. Men Stilken og de to sidste Leeder ere uden Pletter. Fødderne ere sorte, med adskillige hvide Pletter og Ringe. Ligner Jhneumon persvaforius.

67.) Jhneumon (Maculatorius) scutello flavicante; corpore maculato, abdominis segmento secundo, quarto sextoqve luteo, octavo flavo-striato. † Er middelmaa- dig stor, og har en sort Farve med mange gule Pletter, nemlig to i Panden, to paa Overlivets foreste Deel, een paa Skildtet, een ved hver Vinges Rod, og endnu een langagtig paa hver Side. Stilken er sort, anden, fjerde og siette Leed gule; den ottende derimod
sort

fort, med tre gule Eværſtriber. Fodderne ere rødbrune, og Følhornene paa underſte Side guulagtige. Ligner *Jehneumon luctator* & *volutator*.

- 68.) *Jehneumon* (*Pastinacæ*) *torus rufus*, *antennis atris fascia alba*. † Er liden, med en meget Pære-dannet Bagdeel. Farven er overalt mørk-rød, undtagen Dinnene, Følhornene og en Deel af det bageſte Par Fodder, ſom ere ſorte. Følhornene ere vel ſaa lange ſom Kroppen, og har i Midten en hvid Ring. Bingerne ere blanke, med ſort Kant-Punct. Findes paa *Pastinak*, der har ſtaaet Vinteren over i Haverne.

DIPTERA. To Vingede Inſecter.

TIPULA.

- 69.) *Tipula* (*Albipes*) *atra*, *pedibus longissimis, apice albis*. † Er noget ſtørre end *Tipula nigra*, og ſamme meget liig. Følhornene har tolv Leder, af hvilke den tredie, ſom ſidder de to Grundleder nærmest, er meget lang imod de andre. Kroppen er ſort, men Bagdelen noget lyſere, fornemmelig paa underſte Side. Bingerne ere meget mørke, med en ſort Kant-Punct, og Fodderne meget lange.

lange. Sammes Farve er sort, men den nederste fjerde Deel, eller lidt mere, hvid, som, naar den kommer flyvende, er meget fiendeligt, og strax adskiller den fra alle andre. Den findes ved Elvene.

- 70.) *Tipula (Contaminata) alis nigro-maculatis, corpore nigro. No. 7.* Er af Størelse som *Culex vulgaris*, og overalt sort-graa, med lyse Ringe omkring Bagdelen. Følhornene har f.orten Leder, foruden de to Grundleder, og Bingerne mange sorte Pletter, nemlig tre i Rader i øverste Kant, af hvilke den yderste sidder som en sædvanlig Kant-Punct, og er størst. Imellem den og efterfølgende sidder en lille smal og bølgetagtig Stræg paa tvært, dernæst midt paa Bingen en sort Punct, og endelig een hen ved Bingerens Rod. Fødderne ere noget blegere end Kroppen, og Bage-Stængerne blege.

- 71.) *Tipula (Plumosa) thorace virescente, alis hyalinis puncto nigro. No. 19.* Er større end *Culex vulgaris*, med korte og meget Fiere-dannede Følhorne af sort Farve. Kroppen er deels grøn, deels mørk, med lyse Kanter paa Bagdelens Leder.

Sam

Samme er ellers lang og smal, med nogen Loddenhed, og hos Hannerne fløftet i Enden. Bingerne ere hvide, med en mørk Plet i Midten, hen ved øverste Kant, som forarsages af to sammenløbende mørke Sener.

- 72.) *Tipula (Pinnicornis) antennis bipectinatis, corpore atro, halteribus albis. No. 37.* Er omtrent $1\frac{1}{2}$ Linie lang, og har Følhornene, der ere haarede, ligesom en Hestes-Rumpe. Hele Kroppen er sort, men Bægt-Stængerne Sneehvide. Bingerne ere lyse. Den flyver om Sommer-Aftener omkring i Mængde, og giver en stærk Lyd eller Sang fra sig.

MUSCA.

- 73.) *Musca (Lappona) antennis plumatis, subtomentosa nigra, scutello ferrugineo, abdomine, cingulis tribus albidis interruptis. No. 16.* Er en temmelig stor Flue med Fier-dannede Føle-Haar, sort Overliv, brandgul Bag-Spidse eller Skildt (apex) samt hvidagtig Bånd. Baggdelen er sort, glat og skinnende, med tre Sneehvide Tværlinier, der i Midten ere igiennemskaarne. Fødderne ere rødbrune, og alene Fodsoleterne noget sorte. De foreste Fødders Laar ere og mest
- Erh. Selsk. Skr. 4. D. 3 sten

stendeels sorte, og Bingerne brune i
øverste Kant. Lader sig let fange.

- 74.) *Musca (Mellina) antennis setariis nuda, thorace subaereo fuscescente immaculato, abdomine maculis octo lutescentibus. No. 43.* Er af middelmaadig Størrelse, med rødbrune Dine, sort og glindsende Overliv, og enkelte Gule-Haar. Den tynde og smale Bagdeel er sort, med otte merkkelige Pletter af hvid Farve, to og to tvært over for hinanden paa hvert Leed. Fødderne ere i det nederste noget brune, ellers sorte. Den falder og undertiden mindre, alene med sex gule Pletter paa Bagdelen, samt gule Fødder, ellers i alle Ting som hin.

Disse Fluer kiendes ellers af deres svævende Flugt, da de ligesom hænge eller svæve i Luften.

- 75.) *Musca (Pipiens) antennis setariis glabra nigra, abdomine utrinque albo-maculato, femoribus posticis clavatis dentatis. No. 44.* Er den næst foregaaende meget liig i Størrelse og Skabning, har enkelte Gule-Haar, hvidagtig Pande og mørkbrune Dine. Overlivet er sort oventil, men hvidagtigt paa Siderne; Bagdelen aflang og tynd, af sort Farve,
med

med tre hvide Pletter paa hver Side. Laarene paa de bageste Fodder ere meget tykke, og paa indvendende Side taggede som en Sav. Alle Fodderne ere sorte, med brune Leder og Ringe.

76.) *Musca (Segnis) antennis setariis glabra, thorace æneo, abdomine ferrugineo: apice nigro, femoribus posticis clavatis. No. 45.* Er de tvende foregaaende temmelig liig, men større. Overlivet er kobberfarvet, og den aflange Bagdeel rødbrun i Midten, men oven og nedentil sort. Laarene ere sorte, men alle Skinnenebene hvide i det øverste. Bingerne ligge tæt ovenpaa hinanden. Den opholder sig i Husene, og sidder som oftest stille.

77.) *Musca (Meridiana) antennis plumosis, pilosa nigra, fronte aurata, alis basi luteis. No. 49.* Er nok den største af alle de Fluer her falder, og har Fierdannede Sole-Haar. Neden for Dinene er den guul og glindsende, men imellem Dinene sort. Bingerne ere nærmest Kroppen brandgule. Bægt-Stængernes Dæk-Skiel og Foddernes Fodsoler har samme Farve. Kroppen er sort og skinnende, dog tillige med lange Haar besadt.

78.) *Musca* (Rotundata) antennis setariis pilosa, thorace sublineato, abdomine subrotundo flavo: maculis longitudinalibus fuscis confertis. No. 57. Er en liden rar Flue, med lange Føle-Knuder og enkelte Føle-Haar. Imellem Dinene sidder to gule Striber, og derimellem igjen en rødagtig Fure. Omkring Hovedet har den en hvidagtig Loddenhed. Overlivet er paa foreste Deel guulskinnende og lodden, med fire mørke Striber ned ad, og et Tvær-Skaar over samme. Bagdelen er rund, over og under rødguul, med fire sorte Pletter i Rad ned ad, af hvilke den første er firkantet, men de andre, som hænge fast dermed, trekantede. Bægt-Stængernes Dække-Skiel ere hvide, og Bingerne kun smaa. See Fig. XXI.

79.) *Musca* (Cynipsea) antennis setariis, alis apice puncto nigro, abdominis primo articulo obovato. No. 87. Er kun af Størrelse som en Loppe, med et lidet rundt Hoved, blege Dine, hvide Bægt-Stænger, og temmelig lange Fodder. Bagdelen er bagtil tyk, men foran Være-dannet. Bingerne har en sort Kant-Punct hen ved Spidsen, som er meget fiendelig, og samme holdes idelig

i Bevægelse. Følehaarene ere enkelte, og Farven sort og skinnende. Femora antice dentata har jeg ei fundet hos den. Den opholder sig paa Marken.

- 80.) Musca (Heraclii) antennis setariis, alis albis: fasciis fuscis repandis, oculis viridibus. No. 96. Er en ganske liden men smuk Flue, med enkelte Føle-Haar, gul Vand, gule Føle-Knuder og grønne Dine. Overlivet er brunt, med en gul Stræg paa hver Side, og gul Bag-Spidse. Bagdelen er brun, Fodderne gule, og Bingerne lyse, med to brune Glammer paa langs.

TABANUS.

- 81.) Tabanus (Ferrugineus) ferrugineus, thorace fusco, oculis virescentibus. †. Har et rundt Hoved, og store Dine, som indtager den største Deel af Hovedet, efterladende alene et lidet Rum i Nakken, hvor der sidder tre sorte Knoppe i en Triangel. Munden er en Knodagtig Snabel, adskilt i Enden ved to Læber; og paa hver Side af samme sidder en Spidse, der pæger frem ad, ligesom Snabelen selv ned ad. Føle-Knuderne ere tre runde Knoppe, hvorpaa sidder enkelte Føle-Haar. Over-

livet er tykkere end Bagdelen, som er trind, og tager af i Tykkelse ned ad til Stierten, der er forsynet med en krum Knibetang og en hvas imellem siddende Spids. Men under Stierten sidder to imod hinanden staaende Blade, hvor med den ligeledes synes at kunne klemme som med en Knibetang. Hunnens Stierte er derimod spids. Farven er paa Dinene oventil rødbrun, men nedtil grønagtig. Kroppen og Fødderne ere rødbrune, men Overlivet oven til Sod-farvet. Bingerne ere mørke, med en sort Kant-Punct, og sort Skygge i øverste Kant. See Fig XXII.

- 82.) *Tabanus (Pubescens) corpore fusco, thoracis lineis tribus dorsalibus atris.* † Er af samme Størrelse og Skabning. I Henseende til Mund og Høle-Haar er den og ligedan, alene at Hovedet er her stærkt omgivet med en sort Loddenhed. Bagdelen har i Enden to krumme Spidser. Farven er overalt sort-graa, med tre sorte og temmelig brede Striber paa Overlivets Ryg. Bingerne mørke, og ganske lidet brune i øverste Kant, hvor der og sidder en brun og ikke meget kienkelig Kant-Punct.

83.) *Tabanus (Lanatus) fuscus*, alarum puncto marginali atro, pedibus subtetaceis. †
 Er kun lidet mindre, og af samme Skabning. Under Hovedet har den en hvid Loddenhed. Overlivet er paa Siderne lys, men ovenil mørk-graat. Den smale og trinde Bagdeel er sort, dog saa, at de øverste Led er alene sorte i Midten og brune paa Siderne. Bingerne ere Band-farvede og glindsende, med en sort og aflang Kant Punct. Fødderne ere for største Delen brune, men Laarenes nederste Deel sort. Findes, som de andre, blant Træerne.

APTERA. Vingeløse Insecter.

ACARUS.

84.) *Acarus (Motatorius) pedibus primis longissimis motatoriis. No. 11.* Er ei større end en Snid, og aflang af Skabning. Paa hver Side af det lille Hoved sidder to fine Følehorn. Af dens otte Par Fødder ere de to forreste ulige længere end de andre, og samme bevæges idelig op og ned, ligesom for at føle sig for dermed. Farven er bleg-gul, og dens Tilholds-Sted alle Slags Jord-Svampe (Fungi) paa Marken.

85.) *Acarus* (*Holosericus*) abdomine depresso tomentoso, postice recluso, terrestris. No. 19. Er et lidet loddent og høit rodt Insect, alle bekiendt under det Navn Rød-Luus eller Buste-Luus; hvorved jeg ifkun vil erindre, at man holder det for en dødelig Forgift for alle Slags Creature, som faae den i sig; Men tillige dette, som det sikkerste Læge-Middel derimod, at man tager een eller flere (helst om Foraaret, saasnart den lader sig tilsyne) og gnier den vel i Stykker imellem Hænderne, hvilke man siden saa ofte fornøden gøres, toer i Band, og lader det syge Creatur drikke deraf (*). Hvorvidt dette Raad er probat,

(*) Bøye i hans Svenske Landmand, Danske Edit. pag. 331. melder ei alene om dens Forgiftighed, som noget gandske tilforladeligt, men giver og samme Raad derimod, alene med et andet vehiculum, nemlig først at spytte i Næven (hvori Insectet forud er vel gnedet) og siden at bestryge den med et Stykke Surr-Brød, som derefter indgives Creaturet. Men endskjønt Author anfører dette efter egen Erfarenhed og med største Forsikring, saa har jeg dog stor Uarsag at tage i sær det første i Tvivl, ligesom jeg ikke heller veed, hvorledes dette Insect kan komme i Creaturene, da det opholder sig i Jorden. Jeg tænker da, at det herudi kan have sig som med

Kroppens forreste Deel, og to paa Bagsdelen, ere de kiendeligste. Den er altsaa i Henseende til Farve meget anseelig, og kiendelig endog for blotte Dine. Ops holder sig paa Bunden af Elvene.

ARANEA.

- 87.) Aranea (Fenestralis) macula abdominis nigra trigona, cingulo luteo. † Er maadelig stor, med Fole-Fodder, hvis forreste Leed hos de største er lidet klumpagtig, men hos de mindre (egentlig Hanserne) indhuul som en Skee, og inden i Huln forsynet med et lidet klumpagtigt Leed, der har smaa Kløer at knibe med. Dine ere otte, nemlig fire i en Kvadrat, og to paa hver Side deraf. Overlivet er brunt og igiennemsigtigt, og Fodderne ligeledes med mørke Ringe. Bagdelen er oval, med en sort, trekantet, og paa Siderne lidt indskaaren eller tagget, Plet, hvis Grundlinie (basis) vender ned ad. Samme er omgivet med en guulagtig Ring. Resten er mørk og noget plettet. Fodderne ere temmelig lange, og de forreste de længste. See de største Fig. XXIII. Den er ellers den almindeligste som her sees i Husene, især Vinduerne.

88.) Aranea (Pinnata) abdomine subgloboso atro, lineis exalbidis pinnatis duabus. † Er liden, med et brun-agtigt Overliv, der oventil har tre sorte Stræger paa langs. Bagdeelen er rundagtig og tyk, af Farve sort (undertiden mørk. violet) og skinnende som Silke, med to hvide Stræger paa langs, der ere taggede paa Siderne, og foreener sig hen ved Rumpen. Nærmere Bugen har den endnu et Par hvide Stræger paa hver Side, en paa langs og en paa skraads. Fødderne har samme Farve som Overlivet. Den spender sin Bæv over Lyngs og andre Qviste paa Marken, og sidder altid under sin Bæv med Ryggen nedvendt, hvorfor den kunde kaldes Aranea supina.

89.) Aranea (Maculata) atra, lineis thoracis lateralibus duabus, punctisque abdominis utrinque quatuor albis. † Er kun liden, og har et Overliv, som er større end Bagdelen. Begge ere sorte og skinnende, det første med en hvid Stræg paa hver Side, det andet med fire hvide Puncter ligeledes paa hver Side, foruden tvende lys-graa Striber nærmere Bugen. Dinene staar i to Rader paa langs, og dens Fødder har ligesom hvide Ringe.

Ringe. Den findes uden for Huus-
Beggene, menielden.

JULUS.

90.) Julus (Complanatus) pedibus utringve
XXX. corpore planiusculo, antennis cla-
vatis. Faun. Svec. Edit. II. §. 2068.
Seer ud som en Scolopendra, og er om-
trent af Længde som en Nægel paa en
Tommelfinger. Føle-Hornene har, for-
uden Grund-Leden, sex Leder, af hvil-
ke den femte eller næstsidste er klumpag-
tig, og den alleryderste mindst. Leger-
met bedækkes oventil af temmelig vidt
fra hinanden staaende Skiolde, der ere
haardere end Legemet, af Skabning
firkantede, ellers ovenpaa knudrede, og
paa Siderne taggede. Det Skiold,
som sidder Hovedet nærmest, er mest
ovalt, men det bageste, som er Stierten,
Hierte-agtigt. Deres Tal er, foruden
Hoved- og Stiert-Skioldet, sytten, og
og for hvert Skiold eller Leed af Krop-
pen, har den to Fodder paa hver Side,
nogle faa undtagne, der har kun een,
saa deres Tal er i alt 28. paa hver Side.
Farven er, oventil brun og skinnende,
men neden under og paa Fodderne hvid.
Holder til i Jorden.

INTESTINA. Orme i Indvolde (*).

HIRUDO.

91.) Hirudo (Plana) corpore plano ovato, antice emarginato. † Er et Slags langagtig ovale og gandske flade Igler, som opholder sig i Soen. Fortil, hvor Munden sidder, er den indskaaren eller ligesom udgravet, og midt paa Kroppen lidt tykkere end paa Siderne; ellers overalt meget flad og tynd. Paa øverste Side, temmelig langt fra Munden, sidder nogle mørke Puncter i to Samlinger, tvært over for hinanden. Størrelsen eller Længden er som en Nægel paa en Tømmelfinger, og Farven brun.

92.)

(*) De fleste af dette Slags Orme trænge sig ind i andre Creaturers Indvolde, og af dem ere adskillige hos os bekjendte, saasom: Ormsien (*Gordius argillaceus*) i Fiskenes Kød og Lever; Orm i Livet, i sær hos Børn (*Lumbricus & Ascarides*); Igler i Creaturenes, i sær Gaarenes, Lever (*Fasciola hepatica*); Hvortil og kan henføres en Igler eller *Fasciola tentaculis quatuor globosis echinatis*, som jeg har fundet inden i en Sey, og beskrevet i Søndm. Beskrivelse 1. P. pag. 176.; item Hvid-Nalen (*Myxine glutinosa*) som løber ind i Fiskene og fortærer dem. See loc. cit. pag. 287. saa og det Throndh. Selskabs Skrifter. 2 P. pag. 250.

92.) *Hirudo (Littoralis) depressa grisea, punctis duobus nigris immeris.* † Er af Størrelse omtrent som et Risen-Gryn, undtagen naar den strækker sig meget ud. ♂ Skabning er den som de sædvanlige Igler. Farven er nede under hvid; men oven til graa, og under Forstørrelses-Glasset tillige lidt spættet. Strap oven for Snuden sidder to sorte Puncter i smaa Fordybelse, ligesom Dine. Den findes i stor Mængde blant Mudder i Stranden om Sommeren, saa den vrimler deraf. ♂ Svenske Acad. Handl. for 1757. sidste Qvartal tredje Afhandling No. 5. meldes om en ligesaadan skönt større Igel, med to sorte Puncter oven for Munden. Men da samme opholder sig i det færske Vand, ligesom denne i det salte, kan man ikke med Rimelighed holde dem for eet og samme Species.

MOLLUSCA. Bløde Orme uden Skiel.

APHRODITA.

93.) *Aphrodita (Violacea) oblonga violacea, squamis dorsalibus utrinque quindecim.* † Er aflang, og holder omtrent en Tomme i Længde. Under det lille Hoved sidder en temmelig viid Mund, som

som den kan skyde ud og ind, og paa begge Sider deraf to bløde Føle-Traae, foruden et Par mindre forpaa Hovedet. Ovenpaa bedækkes Hovedet af en liden rundagtig Plade, der har tre sorte Puncter paa hver Side. Den hele Krop bedækkes ovenpaa af store Skiel, der sidde i to Rader ned ad, femten i hver Rad, og ere kun fæstede til Kroppens yderste Side, folgelig meget løse. Neden under er den derimod nøgen, eller uden Skiel, og har en Fure i Midten. Paa hver Side har den 34. Fødder, hver bestaaende af en dobbelt Pensel eller Qvast, af hvilke den overste er kortere end den underste. Farven er neden under blaa, men ovenpaa violet-rød, med en guul Plet paa hvert Skiel, hvorefter deres Tal let kan beregnes.

- 94.) Aphrodita (Squamata) oblonga, dorso squamato lævi. No. 1. Er langagtig oval, som den foregaaende, og af Længde som en stor Nægel. Foran sidder to noget lange Følehorne, pægende frem ad, tilligemed et andet midt imellem disse, pægende op ad, og endnu to à tre paa hver Side, der ere kortere. Alle ere bløde, men holdes i Søen stive som Bør.

Børster. Oventil bedækkes Kroppen af to Rader ovale Skiel, tolv i hver Rad, alle fastede til Kroppens yderste Side alene. Paa hoer Side har den 24. korte Fodder forsynede med Qvaste i Enden. I Rumpen har den nogle Børster, og paa Bugen en Fure paa langs. Farven er brun, med en hvidagtig Plet paa hvert Skiel, hvorefter deres Tal uden videre Umage kan besregnes. Begge disse opholder sig i Soen nær Strandbredden.

TESTASEA. Orme i Skiel.

CHAMA.

95). Chama (Aculeata) testa oblonga, aculeis duplici serie dispositis. † Er en liden Skiel, med smaa rundagtige Ophoielser (nates) bagtil ved Siengerne, hvor der sidder en stumpet Tand i hver af Skielens Deele. Ryggen oven for bemeldte Ophoielser er noget udstaaende, og gior Skiellen i den Ende bredest. Den anden Side, som jeg vil kalde Maven, (venter) er derimod lidet indsammentrykt og indskaaren, eller Bueagtig. Den forreste Ende er næsten tvær, og derfra hen til nates gaaer to Rader Tjørner paa begge Skiellens Sider. Imel-

lem

lem disse Tjørner er Skiellen sribet paa tvært, men ellers paa langs. Den optrækkes med Coraller fra Hav Bunden, og har en hvidagtig Farve. See Fig. XXIV.

BUCCINUM.

96.) Buccinum (Incrassatum) testa oblonga, transversim rugosa, longitudinaliter striata, labro intus denticulato, extus incrassato. †
 Har sex Omdreielser fra venstre til høire Haand, af hvilke de tre øverste ere meget smaa imod de andre. Den har mange ophoyede Striber paa langs, med andre mindre paa tvært. Abningen er oval, Canalen kort, tilbagesboiet, og bagtil dybt indskaaren; Men Kanten (labrum) indentil tandet og uden til ophoyet, følgelig tykkere end det øvrige af Snegels-Huset. Farven er som oftest blaa og rødagtig-spettet. Findes overalt i Strand-Sanden, hvor Havet staaer lige ind paa Landet. Figurer meest Buccinum reticulatum. See Fig. XXV.

97.) Buccinum (Truncatum) testa oblonga, longitudinaliter striata, cauda subreflexa, emarginato-truncata. †. Er mindre, med sex Omdreielser fra venstre til høire Haand. Den har alene hvasse Striber paa langs, en langagtig Abning, en tynd
 Erh. Selsk. Skr. 4. D. Na Kant,

Rant, og noget tilbagehoiet Canal, der til Slutninger ligesom tvært affkaar ren med en gandske liden Indskierelse bagtil. Den har en mørk Muddragtig Farve, og optrækkes med Coraller af Hav-Bunden. See Fig. XXVI.

PATELLA.

- 98.) Patella (Pellucida) testa integerrima obovata gibba pellucida: radiis quatuor caeruleis. No. 673. an? Er en oval Skiel uden Under-Deel, indentil indhuul som en Skaal, og uden paa ophoiet eller convex, dog saaledes, at den foreste og bredeste Ende falder mere skraa, men den anden mere tværg og Puffelagtig. Den har ellers en mørk Horn-Farve, med henved tolv fine Straaler eller Linier paa langs, af hoieste blaa og skinnende Farve, saa man intet kan forestille sig smukkere. Men naar man undtager fire à fem af de middelste Linier, som ere hele, ere alle de andre nogle gange afbrudte og usuldfornne. Af Størelse ere de som de største Hassel-Nodder, og ellers igiennemsigtige som tyndt Horn. Nogle har jeg, som ere mindre, og af en hvid igiennemsigtig Horn-Farve, hvorpaa de blaa Linier neppe ere kiendelige. Alle findes i Strand-Sanden. Ellers har jeg og seet et Par meget smaa af dette

dette Slags, siddende paa Kurve-Tar-
rins Blade, med syv blaa og skinnende
Straaler, hvoraf ingen var heel, men
alle afbrudte.

99.) Patella (Testudinaria) testa integerrima
ovata lævi glaberrima. No. 674. Falder
her mindre, og er af samme Skabning,
naar dens øverste Puffel undtages,
der er lidt mere spids. Den har mange
fine Straaler paa langs, der knap kan
adskilles med blotte Dine, og uidentil en
adskillig samt meget pletter, Farve; Men
indentil er Farven gierne grøn. Den
findes ellers siddende paa allehaande
Skjel i Soen, og er en af de almin-
deligste.

100.) Patella (Fissura) testa ovali striato-reticu-
lata, vertice recurvo, antice fissa. No. 681.
Er endnu mindre, men mere ophøiet,
med en nedbøiet Spidse i det øverste.
Rundt om har den 24. dybe Striber
eller Straaler, som i Kanten gjør den
tagged; og foran sidder en fin Risse eller
Sprekke. Den er ellers tynd, igiens-
nemsigtig og af mørk Farve. Optræk-
kes med Coraller og andet af Havets
Bund.

Fig. 1.

Fig. 2.

Fig. 3.

Fig. 4.

Fig. 5.

Fig. 6.

Fig. 7.

Fig. 8.

Fig. 9.

Fig. 10.

Fig. 11.

Fig. 12.

Fig. 13.

Fig. 14.

Fig. 15.

Fig. 16.

Fig. 17.

Fig. 18.

Fig. 19.

Fig. 20.

Fig. 21.

Fig. 22.

Fig. 23.

Fig. 24.

Fig. 25.

Fig. 26.

